

Előszó

Mióta Erdély Történelme harmadik kötetét kiadtam, a nemzet azon nemes ötletre jött, hogy nemzeti öltözetét, mit már csak díszöltözetnek használt, újra felöltötte, s a társadalom minden rétegét áthatotta a vágy, hogy őseink elhanyagolt szokásait, mennyiben lehet, ismét visszaállítsuk.

A nemzeti viseletek és szokások az erdélyi nemzeti fejedelmek udvara által a nemzeti fejedelmek korszakában érvényre jutottak, hogy a nemzet nemes hajlamának a történelem is némi utmutatással szolgáljon, jelen munkám egyes pontjait összeállítva, 1860-ban ily című munkát bocsátottam közre:

A magyar családi s közéleti viseletek és szokások a nemzeti fejedelmek korából.

Nem kívánok reá bővebben visszatérni, csak annyit akarok tartalmából megemlíteni, mennyi jelzeni fogja azt, hogy a „Viseletek és szokások” történelmem kiegészítő részét képezik.

Legyen elég azért tartalmából néhány fejezet címét megemlíteni, milyenek: a **háztartás**, lakhely és butorzat; férfi viseletek: a hajzat, egyes öltözetek; női viseletek: hajzat és főék, az öltözék darabok; az asztaltartás: ételmi szerek, teríték, reggeli, ebéd és vacsora, az italok, a fejedelmi ebéd szertartásai; a családi élet: a család tagjai

és foglalkozása, a cselédség, a fejed. udvarszemélyzete; **a családi élet ünnepélyei:** keresztelés, nász, fejedelmeink násza, temetkezés, fejedelmeink temetése; **a társadalmi élet:** látogatás és fogatok, czimek, játékok és időtöltések, táncz és vadászat; **harci életünk:** lószer, vért és fegyverzet, a fegyveres erő és szervezete, táborozás, csata; **alkotmányos életünk:** az alkotmány, megye- és országgyűlések, közigazgatás, törvényszolgáltatás; **a fejedelem** kül- és belviszonyai, a fejedelem-választás, beigtatása ünnepélyei stb.

Ezek főbb vonalai a munkának, mely nélkül Erdély történelme s különösen a nemzeti fejedelmek korszaka hiányos lenne. Megkivántam emliteni már csak azért is, hogy t. cz. olvasóim e tárgyakat itt ne keressék; hogy figyelmeztessen a nemzeti szokások barátait, hogy őseink élete oly gazdag volt nemzeti sajátságokban, hogy arról egész könyvet lehet írni.

Előre bocsátva, ezennel megkezdem a nemzeti fejedelmek korszakát, mit a nyomban következő kötetben végzendek be.

Kolozsvártt, máj. 1863.

a szerző.